

Práce: bakalářská

Posudek: oponenta

Práci hodnotil: PhDr. Jaromír Murgaš, CSc.

Práci předložil(a): **Michaela Zákorová**

Název práce: **Proč nás nemají rádi?**

1. CÍL PRÁCE:

Autorka cíl práce uvádí průběžně a postupně v průběhu práce, formuluje jej však nedostatečně, stejně jako k němu také postupuje nedostatečně v práci. Práce je bohužel dost nepořádná obsahově, metodicky, myšlenkově i jazykově a budí dojem, že byla napsána a odevzdána ve velkém chvatu a jejím účelem je „něco předložit“, aniž by ji autorka stačila zkontrolovat. **Jako bakalářská práce je v dané podobě nepřijatelná, rozhodně nedoporučuji její obhájení ve stávající podobě.**

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Práce nemá žádný Úvod, ba ani prostě úvod. (Nemá ani Závěr, ani číslování kapitol, označení kapitol je z hlediska kvalifikační práce problematické.) Začíná rovnou vymezením některých pojmů – v první části, nazvané *Stereotypy národní povahy*. Vymezení by ovšem bylo dobré umístit až do první kapitoly po Úvodu. Autorka však začíná – bez uvedení cíle, smyslu a souvislosti – jakýmsi pokusem o teoretická uvedení a rozlišení termínů stereotyp, generalizace, předsudek, popř. mylná představa. Bohužel vymezení jsou nedostatečná, a zejména je nedostatečné vymezení hlavního pojmu – „stereotyp“ (– jen se dozvíme, že je „neutrálnější“ než „negativně chápaný“ „předsudek“).

Samotné pojednání se potom rozpadá na skoky od termínu k termínu, dalším termínům, již bez pokusu o přesnější ujasnění obsahu pojmů.¹ Vlastní části textu autorky střídají a nahrazují citace, vytržené ze svých kontextů, na něž autorka navazuje spíše nesouvisle, než souvisle. Vypadá to jako hodně neumělecká koláž. Určitě to není kvalifikovaný a kvalifikující výkon, ale jen ryzí amatérština, kterou je třeba zcela jistě přepracovat. Uvedení práce a jejího tématu přichází až ve druhé části práce - *Oni nás neměli rádi?*, která ale asi nemá nárok na označení kapitola, ale ani Úvod.² Představuje jednu stránku textu obsahující autorčino vyprávění

¹ Způsob napsání některých pasáží je zcela nevyhovující pro kvalifikační práci, (byť i) bakalářskou. Dokumentuji to zde komentářem (jen) k první části práce ...

Samotné uvedení termínů „stereotyp“ nebo „národní či skupinová mentalita“ na počátku práce se děje zcela bez uvedení. Prvním „prostě“ začne práce (str. 1), druhý se objeví na začátku citace, která, ač uvedena v průběhu toku textu, na předchozí text nenavazuje – prostě do něj skočí (str. 3).

Podobně autorka na tuto delší a nezpracovanou/„neobrobenou“ citaci „prostě“ naváže hned větou „Rozlišujeme tedy najednou předsudek, nadměrnou generalizaci a národní nebo skupinové mentality“. Aniž by se čtenář BP dozvěděl, co tedy ty „skupinové mentality“ jsou a jaký je jejich vztah k ostatním uvedeným kategoriím; aniž bychom věděli, proč „najednou“ („najednou“ asi pro autorku?). (Nejmenší problém, ale přece také nereflexovaná věc je, že „nadměrná“ (generalizace) nahradila „ukvapenou“ či „jednostrannou“ uvedené v textu.)

Po této uvedené jediné autorčině větě v textu následuje zase delší citace, věnovaná „skupinovým mentalitám“, ale nevyjasňující její výklad, nýbrž jen jej nahrazující, náhradně „zaplácávající“. Autorka sama pak v dalším odstavci skáče k pojmu „kolektivní vědomí“ (dle Durkheima), kdy je její zase jen jedna věta následována citací o Durkheimově pojetí kolektivního vědomí. Na něj autorka navazuje opět nesouvisle, a to s nevysvětlými, ba až matoucími údajnými důsledky tohoto pojetí – ovšem zároveň pojatými jako již skutečná skutečnost (viz str. 4 za citací, označenou „x“): „Tím pádem se i občané jednoho státu mohou lišit, a to i jazykem...“

Uvedené pasáže po autorčiných neobratných (nezformulovaných adekvátně) příkladech vztahu mezi „bratry“ národy (či co chtěla říci) pak zase vlastní výklad nahrazuje a vycpává citací, vytrženou z jejího kontextu, načež pokračuje vlastními úvahami. Do tématu národní mentality jí z citace vstoupilo téma „národní sebereflexe“; autorka je teď rozvíjí jedinou tezí potřeby „společné ideje“ a „oni“, pak hned tezí o „nutnosti tradice a ideologie“ (=??), což korunuje větou „Dnes víme, že nejsme daleko od dnešní reality při pohledu na léta před rokem 1989 a po něm“. – Tady už není jen nesouvislá nit, ale i dost nepochopitelný obsah.

Za uvedenou větou je zase hned citace, vytržená ze souvislosti, na niž autorka navazuje, jako kdyby to byl její vlastní text. Celý odstavec je pak zakončen větou „od národní tradice a ideologie se dostáváme k národní povaze“ (str. 5). Aniž bychom se cokoli dozvěděli o ideologii a s pouhou jednou zmínkou o tradici jsme u dalšího pojmu a tématu.

Na ten jde autorka pomocí textu F. Peroutky a na něj naprosto nepochopitelně ona píše o jakémsi „kritickému potenciálu národní povahy, který směřuje do sféry politické kultury“ (str. 6). Další věta, zabírající celý odstavec a plně autorčina, nedává smysl, pak je zase citace...

...a tak dále, stále zčásti vlastně nesmyslný, určitě slepený, nekritický a nekvalifikovaný text.

² Druhá část/kapitolka práce začíná nejasně – pod titulkem Proč nás nemají rádi? text začíná větou „Poprvé jsem se o tuto problematiku začala zajímat, když jsem si přečetla článek „Proč nás nemají rádi?“ v časopise Přítomnost z 30. let...“ (str. 8). Autorka

o zrodu a motivaci práce, případně velmi neuměle formulovanou metodologii („*snažím se najít podobnosti ve vnímání jednotlivců na základě kulturního a historického prožívání...*“) („metoda“ zde uvedená je delší, ale stále stejně vágní - viz str. 9 uprostřed).

Třetí kapitola, opatřená širokým názvem *Československo a Polsko*, je věnována převážně historii československo-polskému sporu o Těšínsko. Autorka opět části vlastního textu nahrazuje dlouhými citacemi, na něž jen dále navazuje a pokračuje přes další citace, vůbec tedy netuší, jaký je žánr a přístup bakalářské práce. Text opět vykazuje stylistická i myšlenková pochybení (str. 10-11, 12, zvláště pak 14). Na konci obsahuje neuspořádanou „narativně-metodologickou“ část, která by po správném zpracování patřila do Úvodu práce.³

Kapitola označená jako *Přítomnost 25. února 1931* parafrázuje článek Proč nás nemají rádi?, uveřejněný v československém periodiku Přítomnost k uvedenému datu.

S jistými zmatky ohledně autorů článku⁴ zde autorka referuje, parafrázuje a cituje z článku v Přítomnosti. Kvalitu zpracování obsahu bez předlohy nemohu posoudit, autorčiny řídke komentáře nemají vlastní souvislost a jistě se nejedná o jakoukoli analýzu, o níž autorka psala někde v „metodologických“ odstavcích.

Práce pokračuje částí *Co na to čtenáři?*, v níž autorka podobným způsobem, jako je výše uvedený, referuje ohlasy sedmi čtenářů článku v následujícím čísle Přítomnosti. V nich chtěla autorka hledat „stereotypy“ uvažování o národech. Do nějaké míry je v některých příspěvcích nachází – pokud tedy miní stereotypem nějaký ustálený individuální názor či předsudek (což ale bohužel není podle jejího úvodního vymezení na začátku práce jasné).

Daná část předloženého prototypu bakalářské práce tvoří zřejmě její jádro, spolu s článkem dr. Schiezla a dr. Fuchse. Je to ale chudý materiál, z něž lze těžko něco usuzovat, autorčiny komentáře jsou také chudé, někdy vhodné (viz např. na str. 25 převážně), jindy ne moc vhodné (viz např. první komentář právě na str. 25). Navíc autorka výsledky shrnuje do ještě chudší a dosti subjektivní podoby – do „tří bodů“ na str. 27, k nimž již nic dalšího neříká.

Další část práce, *Reflexe událostí v Krynici z pohledu denního tisku*, sice opět patří k „jádro práce“ a referuje to, co uvádí její název, nicméně mnoho materiálu pro práci také opravdu nedává. Autorka to pak shrnuje v předposlední části práce: *Co jsme se dozvěděli?* Autorka zde v textu nejprve a bez dalšího „vypíchlá“ (podle jejích slov), co ji „zaujalo“ a co ne „potěšilo“, pak zopakovala své původní otázky a pak na ně s jistou teoretickou a myšlenkovou neposkrvněností „vystříhla“ (slovo JM) odpovědi: „*Minimálně část československého národa*“ (nevím, proč autorka předtím v práci rozebírala vykonstruovanost tohoto pojmu, když jej nyní sama použila; a její komentář na další stránce k tomuto pojmu nic nemění na problému, že československý národ ani pro ni neexistuje) „*si byla vědoma potíží s mezinárodními vztahy v rámci Evropy. [...] lidé ještě nevystupovali jednotně, národní demokratická tradice a každodenní život v ní byla čerstvá*“ (citují přesně – JM) „*a ideologie národního směřování také ještě nebyla plně domyšlena a žita, s tím vším se mohly pojít i problémy s mezinárodní prezentací Československa v různých odvětvích*“.

Tento „závěr“ přes náznak možného dobrého směru odpovědi vůbec není pro své chybějící části a svou naivitu (jaképak „ještě“? – kdy bylo nebo je něco jinak?) vyhovující. Následující text obsahuje několik myšlenkových a stylistických zkratů, včetně nepřiměřených generalizací. Poslední částí práce jsou dva odstavceky označené - zcela neadekvátně obsahu - *Bourání mýtů*; první obsahuje jednu smyslem a češtinou neuspokojivou větu a druhý možné krátké uzavření práce.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Práce obsahuje množství formálních pochybení, pro které její obhájení rovněž pokládám za nepřijatelné.

vypráví, jak hledala v dobovém tisku informace o fotbalovém utkání v československo-polském pohraničí, ale články ji navedly na změnu tématu. To by ale mělo být – dokonce v upravené podobě - případně v chybějícím úvodu práce, ne v druhé kapitole.

³ Podrobněji k části Československo a Polsko: Zpočátku je text celkem plynulý, zřejmě jak je veden použitou literaturou a citacemi; ale brzy je autorčin text zase stylisticky neobratný až nepřijatelný (od str. 10 dole do další citace na str. 11). Je tomu tak i v dalších autorčiných pasážích mezi citacemi, které její vlastní text nahrazují – str. 12 na konci „jejího“ odstavce a až neuvěřitelně na str. 14 uprostřed stránky na konci odstavce a ke konci stránky. Autorka zde najednou neuspořádaně vykládá své otázky, inspirace, metodologii, zdroje, historii hledání zdrojů. Nicméně str. 15 představuje až na jednu gramatickou chybu a jen menší neobratnosti (krom dvou lehce/těžce sešroubovaných vět je zde Rudé právo „k máni“ a „někde“ „mají Právo lidu“) autorčiny projevem v ještě docela přijatelné stylistické podobě.

⁴ Podle slov článku se jedná o „mínění dvou autorů“, autorka BP pak mluví o „autorovi“ (str. 16 i 17). Na str. 18 pak ale zničehonic autory odliší – ocení totiž „poznatek doktora Schiezla“, o němž ale čtenář BP dosud nic netušil, a pak upozorní, že článek má dvě poloviny, každou část napsal jeden autor a „druhou část, kterou představím v následujících řádcích, napsal dr. Alfred Fuchs“. (A dále: Mohu pochopit, že autorka nedohledala o autorech další informace, ale nepochopitelné je, jak postupovala; a dále, že dr. Schiezlovi upřela křestní jméno, když dr. Fuchsovi ne.)

Především má špatnou strukturu, nerespektuje pořadí částí BP. Práce postrádá Úvod a v něm to, co má úvod obsahovat; to se pak objevuje nesystematicky a i obsahově nepořádně na dvou místech v dalším textu. Nadpisy kapitol nebo částí (není jasné, oč běží) nejsou dobře formulovány. Formálně zde není ani Závěr, i když poslední dvě části práce jej prakticky obsahují – opět ale ve velmi nepořádné podobě. Názvy částí měly být formulovány adekvátněji. Rovněž samotný text měl být vypracován v odborném stylu, popř. podle jeho blízké odpovídající formy; v každém případě ale s dostatečným množstvím vlastního textu a myšlení, nenahrazeným texty a myšlením citovaných teoretiků (jistě tím nemíním klíčové „empirické“ pasáže zpracované z novin; ty však měly být i zpracovány, ne nahrazovat vlastní text autorky). Do výkladu také – oproti odbornému stylu - vstupuje autorka s blíže nespecifikovanými lidmi („My máme velice dobrou stereotypní znalost o národním obrození...“, „obecně máme pocit...“ atd.), popř. i sama osobně: „Říkala jsem si, že období První republiky bylo v mnohém fantastické, ale také si ho v mnohém idealizujeme“ (str. 8, citováno i s chybou).

Jazykový projev neodpovídá kvalifikační práci, věty jsou často prostě gramaticky nesprávné, špatně poskládané, také kostrbaté. Práce obsahuje dále množství gramatických a stylistických chyb. Neuvádím zde všechny gramatické chyby, nezachytával jsem je systematicky:

Neshoda přísudku s podměttem „skutečnosti by mohli“ (str. 2), odlišnosti šli“ „touha.. a optimismus nechyběli (str. 10), „Lidové noviny vydali“ (str. 15), „příspěvky vyšli“ (str. 25), „stereotypy se objevovali“ (str. 31)...

Velké množství chybějících nebo přebývajících čárek ve větách (neodkazují, stačí otevřít práci na asi jakékoli straně).

Nepořádnost v (kontrola) znění vět: první „složená“ věta 3. odst. na str. 1 není správná věta (chybí zřejmě spojka „ale“), poslední věta na str. 9 nemá podmět (asi jí má být „podobnost“, ale ani s ní ani bez ní věta není dobrá), str. 10 mj. nesprávně ve větě „již“ (7. řádek) a řada dalších případů. Číslovky nesprávně v textu – např. „6 lidí“ (str. 14)... a opět i dále.

Problémy s psaním velkých písmen - „New english dictionary“ (str. 1), „Třicetiletá válka“ (str. 3) – atd. , mj. „nepřátelství ...z Polské strany“ (str. 26)...

Dvakrát nesprávné používání zájmen „svůj“ - „můj studijní záměr pramení ze společenského diskursu své doby“ (str. 9). „Tisk, který se mi podařilo projít ve svých výpovědích“ (str. 27) (a tamtéž hned chyby v čárkách ve větě a z věty vypadlé slovo).

Seznam literatury neobsahuje články, s nimiž autorka pracuje jako s hlavními zdroji.

I tituly uvedené v Seznamu nejsou uvedeny dle norem uvádění literatury v Seznamech literatury.

Čísla odkazů – římské číslice jsou tu nestandardní a nepřehledné; umístění odkazů na konec BP velmi nepřehledné; samotné odkazy jsou nejednotné (autorka neví, jak se odkazuje na totéž dílo v odkazech následujících za sebou).

Opravdu práce vypadá velmi nezkontrolovaně.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Práce má dobrý záměr, ale nedostatečný materiál k naplnění obsahu BP. Ten je navíc špatně zpracovaný metodicky, obsahově, myšlenkově i formálně. V dané podobě práci vůbec nelze obhájit. Autorku znám povrchně, ale jako osobu ji ctím; avšak nečekal bych od ní v žádném případě tak nekvalifikovanou práci. Mohu si to vysvětlit jen tak, že ji finálně vypracovala velmi amatérsky, že bohužel vůbec nemá osvojené principy psaní kvalifikační práce, případně práci vykonala ve velkém spěchu. Nevím, zda ji napadlo aspoň použít nějakou jinou práci jako vzor. Ta její ovšem nemůže být obhájena a stát se tak sama vzorem - **takové práce by vůbec neodpovídaly kvalifikacím, které by studenti na FHS měli získat a vykazovat.**

Práce by mohla být přepracována, pokud by její materiál posloužil jako iniciace a východisko nové, přičemž by ale nutně měl být dále vhodně doplněn podle nového a dopracovaného záměru práce. Jinak doporučuji změnu tématu.

5. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

Nevyhověla.

Datum: 7.9.2014

Podpis: J. Murgaš